

Jämställd samhällsplanering

Jämställd samhällsplanering utgår från både kvinnors och mäns behov och erfarenheter. Det förutsätter också att kvinnor och män har samma möjligheter till inflytande och delaktighet. Det kan handla om särskilda insatser för att öka andelen flickor och kvinnor i dialoger och samråd, eller om att skapa ökad trygghet på offentliga platser.

Viktigt med bred representation i samråd

För en god förankring och för att kommunen ska kunna tillgodogöra sig ett brett spektrum av erfarenheter och synpunkter, är det viktigt att olika grupper av kvinnor och män, flickor och pojkar får en reell möjlighet att delta i samråd och dialoger. Att söka upp intressenter kan ge värdefull input, som när Jönköpings kommun i planeringen av sin nya cykelplan besökte ridhus för att få synpunkter och förslag från hästtjejerna som cyklar till och från stallet.

Fler kvinnor blir påkörda, fler män vållar olyckor

Sex av tio fotgängare som blivit påkörd av en bilist är kvinnor, och sju av tio av förarna är män. Offren får också svårare skador när de blir påkörda av en man än av en kvinna. Det visar analys av statistik från försäkringsbolag. Även om hänsyn tas till att kvinnor går mer och att män kör mer bil, kvarstår mönstret.

Fallolyckor står för nästan hälften av alla allvarliga personskador i trafiken. Eftersom inga fordon är inblandade, försvinner kategorin ur statistiken över trafikskador. Merparten av de som skadas i fallolyckor är kvinnor och den vanligaste orsaken är halka. Bra underhåll och halkbekämpning på gång- och cykelbanor är viktiga åtgärder för att minska skadorna.

Kvinnors och mäns perspektiv i stadsplanering

En jämn könsfördelning i arbetsgrupper och bland beslutsfattare gynnar ett jämställt helhetsperspektiv. Jämställdhetsperspektivet behöver finnas med i alla steg av planeringsprocessen och gärna i ett tidigt skede. Vem är det som planerar och vem bygger? Vems kunskap har legitimitet och vad resulterar de tagna besluten i? En genusmedveten stadsutveckling innebär konkreta insatser för att skapa en inkluderande plats. Det kan till exempel innebära att synliggöra både kvinnor och män i val av namn och konst i det offentliga rummet. Det kan också handla om att skapa levande stadsdelar med förtätad blandad bebyggelse som ökar trygghet och tillgång till handel och service.

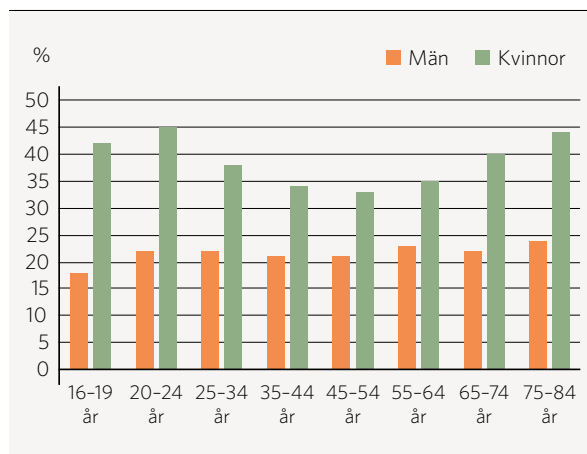
Kvinnor begränsas av otrygghet i det offentliga rummet

Betydligt fler kvinnor än män undviker platser av rädsla för överfall, trakasserier och sexuella övergrepp. Platser upplevs som trygga när de går att överblicka, ger kontakt med omgivningen, är befolkade, går att orientera sig i, blandar vägar och bebyggelse, samt är välskötta, enligt Boverket.

Parkeringshus är en plats som ofta upplevs som otrygg. Göteborg och Eskilstuna har utvecklat trygga parkeringshus för att både kvinnor och män ska ha samma möjlighet att använda dem.

Länstrafiken i Kalmar erbjuder nattstopp på sina bussar efter kl. 21.00: möjligheten för passagerare att kliva av där det känns mest tryggt, även mellan hållplatser. Det har gjort att fler kvinnor törs åka buss på kvällar och nätter.

DIAGRAM 1. Yngsta och äldsta kvinnorna är mest otrygga

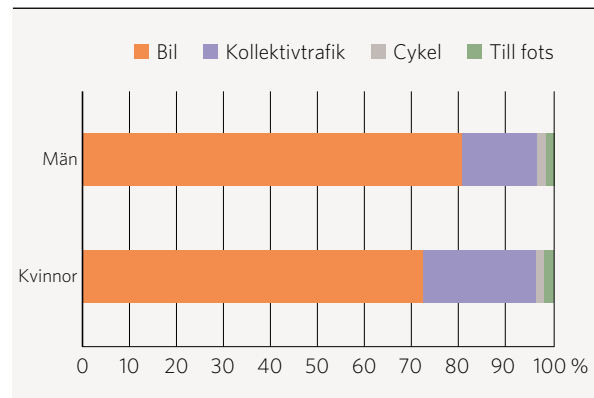
Andel kvinnor och män 16-84 år som känner sig mycket/ganska otrygga samt de som avstår från att gå ut på grund av otrygghet sent på kvällen.

Källa: Brottsförebyggande rådet, Nationella Trygghetsundersökningen 2020.

Transportplanering för både kvinnors och mäns behov

Kvinnor och män gör lika många resor men resmönstren skiljer sig åt. Generellt gör kvinnor fler bilresor än män för att göra inköp och uträtta serviceärenden, medan män gör fler resor i tjänsten än kvinnor. Kvinnor promenerar mer och reser mer med kollektivtrafik än män. Men mönstren gäller inte överallt. Jämställd planering för mobilitet i kommunen och regionen tar hänsyn till både kvinnors och mäns resmönster på just den platsen, men även till önskvärd riktning i utvecklingen av resmönster.

DIAGRAM 2. Män åker mer bil, kvinnor åker mer kollektivt

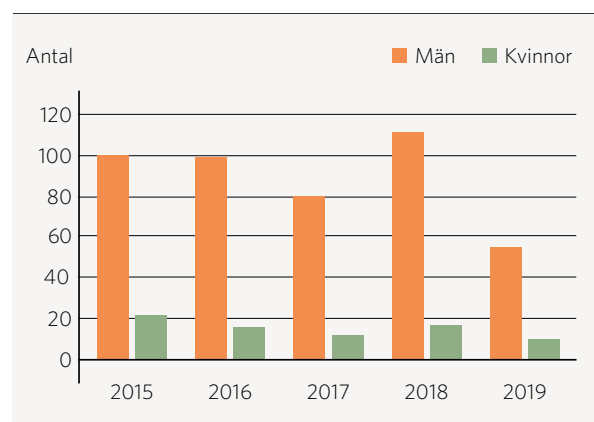
Rest sträcka 2016 fördelat på huvudsakliga färdstätt.

Källa: Sveriges miljömål.

Likvärdigt skydd i Räddningstjänsten

Män är överrepresenterade i alla former av dödsolyckor, i trafiken, i arbetslivet och på fritiden. Under de senaste fem åren har till exempel sex gånger fler män än kvinnor drunknat. Trots det saknas ofta förebyggande insatser riktade mot pojkar och män, enligt utredningen En effektivare kommunal räddningstjänst (SOU 2018:54).

DIAGRAM 3. Sex av sju som drunknar är män

Antal drunknade kvinnor och män 2015-2019.

Källa: Svenska livräddningssällskapet.

LÄS MER

- [Försäkringsbolagens skadestatistik i trafiken](#)
- [Trygga parkeringshus i Göteborg](#)
- [En effektivare kommunal räddningstjänst \(SOU 2018:54\)](#)
- [Checklista för jämställd samhällsplanering \(Länsstyrelsen i Dalarna\)](#)
- [Jämställd cykelplan i Jönköping](#)